

Дурницька Т. О.

ФІНАНСУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Найважливішим компонентом духовного життя виступає система освіти, яка пов'язана з реалізацією процесу поширення знань. Значення освіти в житті людини зростає, і тому вона не може обмежуватися лише періодом навчання.

Нормативно-правове регулювання надання освітніх послуг закладено у Законах України "Про освіту", "Про професійно-технічну освіту" "Про загальну середню освіту", "Про позашкільну освіту", "Про дошкільну освіту", "Про вищу освіту".

Конституція України встановлює, що в Україні кожен має право на освіту (ст. 53), причому повна загальна середня освіта є обов'язковою.

Оскільки в Україні існує три рівні державного управління (державний, обласний, районний), то і фінансування середньої освіти також здійснюється з бюджетів, що формуються на цих трьох рівнях: державному, обласному та районному. Причому переважна частина бюджету освіти формується на рівні району. Приблизно 94-99% всього бюджету середньої освіти складає від коштів районного і обласного бюджетів.

Переважна частина видатків на загальну середню освіту формується з надходжень від податку на прибуток підприємств та прибуткового податку з громадян.

Основну частину видатків бюджету на освіту складає фінансування загальноосвітніх шкіл.

За звичайних умов 70-80% обсягу фінансування школи складає зарплата.

Фонд зарплати складається з трьох елементів:

1. Педагогічного персоналу;
2. Адміністративно-управлінського персоналу;
3. Обслуговуючого персоналу.

Загальною особливістю для шкіл-інтернатів та дитячих дошкільних закладів є встановлення часткового покриття витрат за рахунок батьківської плати. Ця плата зараховується не на рахунки даних закладів, а в бюджет. Вся сума витрат за кошторисом фінансується з бюджету.

Таким чином, держава здійснює всебічне регулювання діяльності у сфері надання освітніх послуг, враховуючи значення такої діяльності для майбутнього розвитку і становлення освіченого покоління громадян України.

Рекомендації для поліпшення сучасного стану загальної середньої освіти: необхідно суттєво підвищити рівень фінансування і, в першу чергу – оплату праці вчителів; повинні бути посилені повноваження директорів шкіл, громадськості і батьків по управлінню фінансовими ресурсами закладу; в реальній практиці цілий ряд моментів в діяльності сектору загальної середньої освіти не відповідає правовим і конституційним нормам. Для усунення цієї невідповідності необхідно або скоригувати правові норми, або вводити штрафні санкції за їх порушення.